

Oplegnotitie

Agendapunt	Onderwerp	Kenmerk	Portefeuillehouder
06.	Eindrapport Kostenverdeelsleutel		Dhr A.J. Kottelenberg
Dagelijks Bestuur	Algemeen Bestuur	Samensteller	
19 juni 2025	3 juli 2025	M. van Dalen	

Inhoud

Sinds 2017 geldt in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid een kostenverdeelsleutel waarmee wordt bepaald hoeveel gemeenten betalen als gemeentelijke financiële bijdrage voor het in stand houden van de veiligheidsregio. Het bestuur is bij de begrotingsbespreking in 2022 en 2023 verzocht om deze methodiek te heroverwegen. In reactie daarop heeft het Algemeen Bestuur besloten in het eerste kwartaal van 2024 hierover met elkaar in gesprek te gaan.

Tijdens deze bijeenkomsten op 25 januari 2024 en 26 februari 2024, constateerden de bestuursleden op basis van de presentatie en de daaropvolgende discussie, dat er voldoende aanleiding bestaat om nader onderzoek te laten doen naar de huidige kostenverdeelsleutel en de mogelijke aanpassing of actualisatie daarvan. In het AB van 7 maart 2024 is hiertoe opdracht verstrekt. De uitvoering van het onderzoek is belegd bij dhr. G.J. Bosland, Gemeentekas B.V.

Na besprekingen binnen het algemeen bestuur, het toetsen van uitgangspunten bij uw financiële adviseurs en adviseurs crisisbeheersing, gesprekken binnen alle gemeenten en met de 'voor- en nadeelgemeenten', het toetsen van een ingroeiscenario bij uw adviseurs crisisbeheersing en bij de kring van gemeentesecretarissen (zie ook de tijdslijn) komt de heer Bosland in zijn eindrapport tot de volgende conclusies en adviezen:

Conclusie Eindrapport Kostenverdeelsleutel:

1. De huidige kostenverdeelsleutel voldoet niet (meer) aan de randvoorwaarden die het bestuur voorafgaand aan het kostenverdeeltraject heeft geformuleerd en in het voorstel aan gemeenten heeft beschreven: - de criteria 'transparant' en 'eenvoudig' zijn nog van toepassing, maar - aan de criteria 'regionale solidariteit', 'bevorderend aan doorontwikkeling', 'rechtvaardig' en 'duurzaam' wordt niet meer voldaan.

Adviezen Eindrapport Kostenverdeelsleutel:

1. Baseer alternatieven voor de huidige kostenverdeelsleutel op het principe draagkracht.
2. Baseer de verdeling van gemeentelijke bijdragen volledig op basis van het gemeentefonds, cluster Crisisbeheersing en Brandweer.
3. Hanteer voor de overgang van de oude naar de nieuwe kostenverdeelsleutel een ingroeiperiode van 5 jaar en laat de ingroeiperiode ingaan in 2027.
4. Kies voor niet-lineaire groei, waarbij - gemeenten met een beperkte stijging in hetzelfde tempo groeien als de gemeente met de grootste stijging en - de gemeenten met de grootste daling hun bijdrage eerder zien dalen dan die met een beperkte daling.
5. Baseer de begroting vanaf 2027 volledig op basis van de nieuwe sleutel en actualiseer die jaarlijks
6. Maak gebruik van een ingroeitabel en wijzig die niet

Uit de bespreking van het concept Eindrapport Kostenverdeelsleutel is gebleken dat er draagvlak is voor de methodiek gemeentefonds en de ingroeiperiode van 5 jaar. Maar dat er nog geen overeenstemming is over een lineair of niet-lineair ingroeimodel.

A. Een lineair ingroeimodel

In deze variant groeien alle gemeenten in gelijke stappen van de oude naar de nieuwe bijdragen.

B. Een niet-lineair ingroeimodel

In deze variant krijgen alleen de gemeenten Druten en Beuningen een lineaire groei van 5 jaar. De andere gemeenten met een stijgende bijdrage stijgen vanaf het eerste jaar met een zelfde bedrag in euro per inwoner als Druten, totdat het niveau van de nieuwe bijdrage is bereikt. Bij gemeenten met een dalende bijdragen dalen eerste de sterkst dalende gemeenten, daarna dalen alle gemeenten in hetzelfde tempo tot het uiteindelijke niveau van de nieuwe bijdrage.

Vervolgproces

Bij de start van het onderzoek is toegezegd dat een voorgenomen besluit over de nieuwe verdeelsleutel zal worden voorgelegd aan de raden voor zienswijze. (art. 11a, vijfde lid GR VRGZ). Bijgevoegde brief zal op basis van de besluitvorming in het AB worden aangepast.

Beslispunten

1. Kennisnemen van de conclusies en adviezen in het eindrapport Kostenverdeelsleutel Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.
2. Een voorgenomen besluit nemen om de verdeling van gemeentelijke bijdragen vanaf 2027 volledig op basis van het gemeentefonds, cluster Crisisbeheersing en Brandweer te baseren.
3. Een voorgenomen besluit nemen om voor de overgang van de oude naar de nieuwe kostenverdeelsleutel een ingroeiperiode van 5 jaar te hanteren, ingaande vanaf 2027.
4. Daarbij een keuze te maken uit twee verschillende ingroeimodel:
 - A. Lineair
 - B. Niet-Lineair
5. Onderzoek naar de Kostenverdeelsleutel hiermee afronden
6. De gemeenteraden via bijgevoegde brief op de hoogte stellen van de uitkomsten van het onderzoek, de daaruit voortvloeiende voorgenomen besluiten. Daarbij de gemeenteraden verzoeken om een zienswijze op de voorgenomen besluiten.

Bijlagen

- 06.a Eindrapport Kostenverdeelsleutel Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, Dhr. G.J. Bosland, Gemeentekas B.V.
- 06.b Conceptbrief Onderzoek Kostenverdeelsleutel

Historie

Gremium	Datum	Inhoud besluit
Themabijeenkomst AB	25 januari 2024	Beeldvorming en eerste meningsvorming, leidend tot voorstel tot onderzoek
Algemeen Bestuur (openbaar)	7 maart 2024	Besluit tot het uitvoeren van een onderzoek naar het mogelijk actualiseren of aanpassen van de kostenverdeelsystematiek. Besluit voorstel ter uitvoering van dit traject.
Fase: verbreding/ alternatieven	April – juni 2024	Verbreding onderzoek naar huidige methodiek en uitvoering daarvan
Werkgroep ambtenaren gemeenten	21 maart 2024	Presentatie uitkomsten onderzoek naar de kostenverdeelsleutel VRGZ
Werkgroep ambtenaren gemeenten	4 juni 2024	Complementeren evaluatie met kosten die gemeenten maken voor brandweezorg en crisisbeheersing (buiten begroting VRGZ en afwijkend van kosten andere gemeenten)
Kring gemeentesecretarissen	28 juni 2024	Procesinformatie
Fase: individuele reactieronde	September – december 2024	Rondgang langs alle gemeenten Informatiedeling herverdeeffect per gemeente, ophalen van reacties
Themabijeenkomst AB	19 september 2024	Presentatie uitkomsten onderzoek naar de kostenverdeelsleutel VRGZ
Kring gemeentesecretarissen	14 oktober 2024	Procesinformatie Aanbod kring gemeentesecretarissen om als collectief mee te denken in het proces, met als doel om te komen tot een eensluidend bestuurlijk advies
Adviesraad adviseurs crisisbeheersing Kring gemeentesecretarissen	5 december 2024 12 december 2024	Procesinformatie
Themabijeenkomst AB	19 december 2024	Nadere uitwerking voor alle gemeenten gepresenteerd en mogelijke variabelen voor ingroeimodellen. Richtinggevende uitspraak over verdeelsleutel en mogelijke ingroeiperiode
Kring gemeentesecretarissen	17 januari 2025	Procesinformatie
Adviesraad adviseurs crisisbeheersing Kring gemeentesecretarissen	27 februari 2025 28 februari 2025	Procesinformatie
Themabijeenkomst AB	13 maart 2025	Procesinformatie
Fase: individuele reactieronde	Februari – April 2025	Gesprekken met gemeenten waar de effecten het grootst zijn. Informatiedeling effect ingroeimodellen per gemeente, ophalen van reacties
Adviesraad adviseurs crisisbeheersing Kring gemeentesecretarissen	27 maart 2025 28 maart 2025	Nadere uitwerking gepresenteerd ingroeimodellen
Themabijeenkomst AB	10 april 2025	Nadere uitwerking gepresenteerd ingroeimodellen en voorkeursscenario
Themabijeenkomst AB	12 mei 2025	Bespreken voortgang bestuurlijke opdracht

Vervolg

Gremium	Datum	Inhoud besluit
Dagelijks Bestuur	19 juni	
Algemeen Bestuur (openbaar)	3 juli	Voorgenomen besluit methodiek kostenverdeelsleutel Voorgenomen besluit ingroeimodel en ingroeiperiode vanaf 2027
Gemeenteraden	September, oktober 2025	Zienswijze op voorgenomen besluiten (art. 11a, 5 ^e lid GR VRGZ)
Algemeen Bestuur	6 november 2025	Definitief besluit methodiek kostenverdeelsleutel, ingroeimodel en ingroeiperiode
Dagelijks Bestuur	Medio maart 2026	Keuze opgenomen in de ontwerpbegroting 2027